

Asia C-425/22

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

28.6.2022

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Kúria (ylin tuomioistuin, Unkari)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

7.6.2022

Kantaja:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

Vastaaja:

Mercedes-Benz Group AG

[--]

Kassaatiovalituksen tutkivan Kúrian (ylin tuomioistuin, Unkari) tekemä välipäätös

[--]

Kantaja: MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. ([--] Budapest [--])

Vastaaja: Mercedes-Benz Group AG ([--] Stuttgart, Saksa)

Riidan kohde: Vahingonkorvauskanne

Kassaatioasian valittaja: Kantaja

Asian toisessa oikeusasteessa ratkaiseen tuomioistuimen nimi [--]:

Fővárosi Ítéltábla (Budapestin ylioikeus, Unkari) [--]

Asian ensimmäisessä oikeusasteessa ratkaiseen tuomioistuimen nimi [--]:

Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus, Unkari) [– –]

Määräysosa

Kúria esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

1. Kun emoyhtiö nostaa vahingonkorvauskanteen toisen yhtiön kilpailunvastaisesta menettelytavasta saadakseen korvauksen vahingoista, joita tästä menettelytavasta on aiheutunut yksinomaan sen tytäryhtiöille, onko toimivaltainen tuomioistuin emoyhtiön kotipaikan tuomioistuin sillä perusteella, että se on tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä asetus N:o 1215/2012) 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu paikkakunta, missä vahinko sattui?

2. Onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdan soveltamisen kannalta merkityksellistä, että kaikki tytäryhtiöt eivät kuuluneet emoyhtiön konserniin riidan kohteena olevien eri ostojen tekohetkellä?

[– –]

Perustelut

Riidan kohde ja asian kannalta merkitykselliset tosiseikat

- 1 Euroopan komissio totesi kilpailuasiassa AT.39824 – Kuorma-autot 19.7.2016 tekemässään lainvoimaiseksi tullessa päätöksessä, että vastaaja, jolla on kotipaikka Saksassa, oli osallistunut yhdessä muiden yhtiöiden kanssa 17.1.1997 ja 18.1.2011 välisenä aikana kartelliin sopimalla keskikokoisten (6 000–16 000 tonnia) kuorma-autojen bruttolistahinnoista Euroopan talousalueella, mikä merkitsi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 101 artiklassa ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 artiklassa vahvistettujen kieltojen jatkettua rikkomista.
- 2 Kantaja on osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Unkarissa ja jonka osakkeet on noteerattu Budapestin arvopaperipörssissä, ja se johtaa ylimpänä yhtiönä MOL-konserniin kuuluvia yhtiöitä. Kantaja on osakekannan enemmistöomistaja tai sillä on muulla tavoin yksinomainen määräysvalta useissa yhtiöissä, kuten esimerkiksi seuraavissa: MOLTRANS, jonka kotipaikka on Unkarissa; INA, jonka kotipaikka on Kroatiassa; Panta ja Nelsa, joiden kotipaikka on Italiassa; ROTH, jonka kotipaikka on Itävallassa, ja SLOVNAFT, jonka kotipaikka on Slovakiassa. Sen ajanjakson aikana, jonka Euroopan komissio vahvisti rikkomisen ajanjaksoksi päätöksellä, johon on vedottu, nämä kantajan tytäryhtiöt hankkivat epäsuorasti

vastaajalta joko omistukseensa tai rahoitusleasingin avulla yhteensä 71 kuorma-autoa eri jäsenvaltioissa.

- 3 Kantaja vaati kanteessaan vastaajan velvoittamista maksamaan 530 851 euroa korkoineen ja kuluineen ja väitti, että tämä oli summa, jonka sen tytäryhtiöt olivat maksaneet liikaa eri kuorma-autoista Euroopan komission toteaman hintakartellin seurauksena. Koska kantaja on konsernin ylin jäsen, se halusi taloudellisen kokonaisuuden doktriinin mukaisesti esittää itse tytäryhtiöiden korvausvaatimukset vastaajaa vastaan. Se katsoi asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdan perusteella, että toimivaltainen tuomioistuin oli sen oman kotipaikan tuomioistuin, koska se on paikkakunta, jolla sijaitsee konsernin taloudellisten ja rahoituksellisten intressien keskus, ja siten paikkakunta, missä vahinko viime kädessä sattui. Se katsoi konserninsa ylimpänä yhtiönä, että sen tytäryhtiöiden kärsimät vahingot olivat sen omia vahinkoja.
- 4 Vastaaja esitti toimivallan puuttumista koskevan väitteen ja kiisti sen, että edellä mainittu säännös voisi olla tuomioistuimen toimivallan perustana.
- 5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi omasta aloitteestaan määräyksen asian käsittelyn raukeamisesta. Se korosti siinä, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohtaan sisältyvää erityisen toimivallan perustetta on tulkittava suppeasti Euroopan unionin tuomioistuimen (jäljempänä unionin tuomioistuin) asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti, joten sitä voidaan soveltaa vain siinä tapauksessa, että on olemassa erityisen läheinen liittymä. Se totesi, että tämän kartellin yhteydessä ei voitu määrittää paikkakuntaa, missä vahinko sattui, koska oli olemassa useita sopimuksia, jotka oli tehty eri jäsenvaltioissa pidetyissä kokouksissa ja käydyissä keskusteluissa. Se päätteli tästä, että oli tutkittava, voitiinko Unkari määrittää paikkakunnaksi, missä vahinko sattui. Se arvioi tässä yhteydessä, että kantajan vahinko koostui tosiasiallisesti niin sanotusta täysin taloudellisesta vahingosta, minkä perusteella se viittasi tulkintaan, joka sisältyi unionin tuomioistuimen 10.6.2004 antamaan tuomioon Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364), jonka mukaan paikkakunnalla, missä vahinko sattui, ei tarkoiteta kantajan asuinpaikkaa (tässä tapauksessa sen kotipaikkaa) vain siitä syystä, että hän on kärsinyt siellä taloudellisen vahingon seurauksena omaisuuserien menettämisestä toisessa sopimusvaltiossa. Se korosti myös, että unionin tuomioistuimen tuomioita, jotka liittyvät kilpailuoikeuden rikkomisesta aiheutuneita vahinkoja koskeviin korvauskanteisiin, ei voida soveltaa tuomioistuimen toimivaltaa koskeviin asioihin, koska pääasian kohteena olevassa tapauksessa kuorma-autoja ei hankkinut kantaja vaan sen tytäryhtiöt, joiden kotipaikka on muissa unionin jäsenvaltioissa ja joille aiheutui tosiasiallisesti vahinkoa hintojen virheellisestä vahvistamisesta. Koska asianmukaista yhtymäkohtaa ei näin ollen ole olemassa, kantajan kotipaikka ei luo riittävän tiivistä yhteyttä riidan kohteen ja unkarilaisten tuomioistuinten välille sillä perusteella, että se toimii konsernin ylimpänä jäsenenä, mistä syystä se ei voi olla kantajan kotipaikkaan perustuvan toimivallan perusteena.

- 6 Toisen oikeusasteen tuomioistuin, joka tutki kantajan tekemän valituksen, pysytti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemän päätöksen määräyksellä. Se tutki valitusperusteet ja totesi seuraavaa: kantaja ei ollut ostanut kuorma-autoja, vaan se ainoastaan väitti kannekirjelmässään, että merkityksellistä toimivallan antamiseksi oli sen taloudellisten intressien ja toimintojen keskus, mistä syystä kantaja katsoo, että koska se on konsernin emoyhtiö, sen kotipaikka on paikkakunta, missä vahinko sattui. Toisen oikeusasteen tuomioistuin täydensi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perusteluja ja totesi, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan taloudellisen kokonaisuuden doktriinia voidaan soveltaa vain määritettäessä vastuuta kilpailuoikeuden rikkomisesta ja että sitä ei voida tulkita *vastakohtaispäätelmänä* vahinkoa kärsineen osalta. Toisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kantajan mainitsemat tuomioistuinten tuomiotkaan eivät tukeneet kantajan näkemystä. Se totesi, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdan mukaan merkityksellinen on paikkakunta, missä vahinko sattui, ja että kyseinen paikkakunta on määritettävä siten, että otetaan huomioon vahinkoa kärsineen [yhtiön] kotipaikka eikä [johdossa olevan] yhtiön kotipaikkaa ja sen toteuttaman liiketoimen olosuhteita. Tästä syystä kyseinen tuomioistuin ei pidä tuomioistuimen toimivallan määrittämiseksi merkityksellisenä yrityksen käsitettä eikä taloudellisen kokonaisuuden doktriinia, johon kantaja on vedonnut, eikä sen mielestä ole tuomioistuimen toimivaltaa koskevan kysymyksen kannalta merkityksellistä, että yhteisöllä on johtava määräysvalta vahinkoa kärsineeseen. Se korosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tavoin, että pääasian tapauksessa kartellin kohteena olevia kuorma-autoja ei ollut ostanut ja maksanut kantaja vaan sen tytäryhtiöt, mistä syystä vahinkoa ei ollut aiheutunut kantajalle vaan sen tytäryhtiöille. Se lisäsi, että unionin tuomioistuimen 21.5.2015 antamassaan tuomiossa CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335) esittämän tulkinnan mukaan asian tutkivan tuomioistuimen toimivalta rajoittuu vahinkoon, joka on aiheutunut yritykselle, jonka kotipaikka on sen alueella, joten yhtymäkohta, joka on paikkakunta, missä vahinko sattui, ei voi muuttua erityisesti sillä, että vahinkoa kärsinyt soveltaa taloudellisen kokonaisuuden doktriinia, jota ei ole tunnustettu tuomioistuimen toimivallan antamista koskevissa oikeussäännöissä.
- 7 Kantaja riitautti lopullisen määräyksen kassaatiovalituksella, jossa se vaati määräyksen kumoamista ja oikeudenkäynnin jatkamista tuomioistuimissa, joissa asia oli aikaisemmin käsiteltävänä. Kantaja väittää, että nämä tuomioistuimet tutkivat virheellisesti asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohtaa ja määräisivät lainvastaisesti asian käsittelyn raukeamisesta. Se katsoo, että myös taloudellisen kokonaisuuden doktriinilla on merkitystä tuomioistuimen toimivallan antamisen kannalta, koska kantaja, joka on konsernin ainoa ylin jäsen, määrittää siihen kuuluvien yhtiöiden taloudellisen strategian, jonka välityksellä niiden kannattava tai tappiollinen toiminta vaikuttaa siihen suoraan. Näin ollen se väittää, että yrityksen käsitettä on tulkittava yhtenäisesti. Kantaja esittelee yksityiskohtaisesti unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka koskee tuomioistuinten toimivaltaa vahingonkorvauskanteissa, joita nostetaan kilpailuoikeuden rikkomisesta. Se lisää, että toisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut virheellisesti edellä mainittua tuomiota CDC Hydrogen Peroxide, koska vaikka riidanalainen luottojen osto ei

todellisuudessa ollut peruste – kuten unionin tuomioistuin totesi kyseisessä asiassa – eri vaatimusten esittämiselle samassa tuomioistuimessa, tämän yhteyden antoi nimenomaan taloudellisen kokonaisuuden käsite.

- 8 Vastaaja vaatii kassaatiovalitukseen antamassaan vastauskirjelmässä lopullisen määräyksen pysyttämistä. Se esittää, että kantaja ei ostanut yhtäkään kartellin kohteena olevista kuorma-autoista, mistä syystä sille ei aiheutunut vahinkoa. Se katsoo, että taloudellisen kokonaisuuden doktriinia, johon kantaja on vedonnut, ei voida tulkita sen esittämällä tavalla, jolle ei ole oikeudellista perustaa eikä unionin tuomioistuimen antamaa tukea, sillä se ei ole missään tuomiossaan käsitellyt sitä mahdollisuutta, että vahinkoa kärsinyt soveltaa tätä doktriinia, ei myöskään esimerkiksi 6.10.2021 antamassaan tuomiossa Sumal (C- 882/19, EU:C:2021:800), joka annettiin lopullisen määräyksen antamisen jälkeen. Vastaajan mukaan tällä viimeksi mainitulla tuomiolla ei tuettu millään tavoin sitä, että kantaja soveltaa taloudellisen kokonaisuuden doktriinia. Vastaaja toistaa väitteet, jotka se esitti aikaisemmin unionin tuomioistuimen asiaa koskevien päätösten osalta ja jotka ovat olennaisilta osin samat kuin alempien tuomioistuinten tulkinta.

Kansallinen lainsäädäntö ja unionin oikeus

- 9 SEUT 101 artiklan 1 kohdan nojalla sisämarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua sisämarkkinoilla tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy sisämarkkinoilla.
- 10 Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua.
- 11 Vuoden 2016 siviiliprosessilain CXXX (a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény) 240 §:n 1 momentin nojalla tuomioistuimen on määrättävä viran puolesta asian käsittelyn raukeamisesta missä tahansa asian käsittelyn vaiheessa, kun
- b)* sen vuoksi, että ei ole olemassa mitään perustetta, jonka vuoksi toimivalta voitaisiin antaa unkarilaisille tuomioistuimelle, tämä voisi perustua siihen, että vastaaja on läsnä oikeudenkäynnissä, mutta
- ba)* vastaaja ei ole esittänyt vastinekirjelmää kanteeseen tai
- bb)* vastaaja on esittänyt tuomioistuimen toimivallan puuttumista koskevan väitteen.

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

- 12 Tähän mennessä unionin tuomioistuin on tutkinut useissa yhteyksissä oikeuskäytännössään tuomioistuimen toimivaltaan liittyviä kysymyksiä kartellin aiheuttamien vahinkojen korvaamista koskevien kanteiden yhteydessä.
- 13 Unionin tuomioistuin korosti tuomiossa CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, paikkakunnan, missä vahinko sattui, osalta, että toimivallan myöntäminen tämän seikan perusteella riippuu siitä, miten asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimialueella yksilöidään se konkreettinen tapahtuma, jonka yhteydessä on joko lopullisesti sovittu tästä kartellista tai tehty järjestely, joka on ainoa ostajalle aiheutuneeksi väitettyyn vahinkoon syy-yhteydessä oleva tapahtuma (tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 50 kohta). Sitä vastoin nyt käsiteltävässä asiassa ei ole voitu antaa toimivaltaa tällä tavoin, koska kartellin muodostavat sopimukset tehtiin myöhemmin eri paikkakunnilla ja eri tavoin. Tältä kannalta vahinko on sattunut (vahinkoa on aiheutunut) paikkakunnalla, missä vahingollisella teolla on ollut vahingolliset vaikutuksensa.
- 14 Unionin tuomioistuin totesi tuomiossaan flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, että käsitettä ”paikkakunta, missä vahinko sattui”, ei voida tulkita laajentavasti siten, että siihen sisältyisivät kaikki paikkakunnat, joissa voi ilmetä sellaisen seikan aiheuttamia vahingollisia seurauksia, joka on jo aiheuttanut toisella paikkakunnalla tosiasiallisesti ilmenneen vahingon, eli siihen ei sisälly se paikkakunta, jossa vahingonkärsijä väittää hänelle aiheutuneen sellaista varallisuusvahinkoa, joka on alun perin toisessa valtiossa tapahtuneen ja hänelle siellä kärsimänsä vahingon seuraus (tuomio 5.7.2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C/27/17, EU:C:2018:533, 32 kohta).
- 15 Asia Tibor-Trans, C-451/18 oli ensimmäinen ennakkoratkaisumenettely, joka liittyi ns. kuorma-autokartelliin, johon myös nyt käsiteltävä asia perustuu. Unionin tuomioistuin korosti 29.7.2019 antamassaan tuomiossa Tibor-Trans (C- 451/18, EU:C:2019:635, 25 kohta), että käsite ”paikkakunta, missä vahinko sattui” tarkoittaa samalla sekä vahingon ilmenemispaikkaa että siihen kausaaliyhteydessä olevan tapahtuman paikkaa, joten vastaajaa vastaan voidaan kantajan valinnan mukaan nostaa kanne näistä jommankumman paikkakunnan tuomioistuimessa. Unionin tuomioistuin totesi myös, että kyseisessä asiassa väitetty vahinko oli olennaisesti seurausta lisäkustannuksista, joita on maksettu keinotekoisesti korotettujen hintojen vuoksi, ja se on näin ollen välitön seuraus SEUT 101 artiklassa tarkoitettusta rikkomisesta ja se on siis välitön vahinko, jonka perusteella jäsenvaltion, jonka alueella se ilmeni, tuomioistuimet voivat lähtökohtaisesti olla toimivaltaisia. Silloin kun markkinat, joihin kilpailua rajoittava käyttäytyminen vaikuttaa, sijaitsevat sen jäsenvaltion alueella, jossa vahinkoa väitetään tapahtuneen, on katsottava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohdan soveltamista varten vahingon ilmenemispaikan on katsottava sijaitsevan tässä jäsenvaltiossa (tuomio 29.7.2019, Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, 33 kohta). Tämä ratkaisu vastaa nimittäin tuomioistuinten toimivaltaa koskevien sääntöjen tavoitteita läheisyydestä ja

ennustettavuudesta, koska yhtäältä sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa kyseiset markkinat sijaitsevat, ovat parhaassa asemassa tutkimaan tällaiset korvausvaatimukset ja koska toisaalta taloudellinen toimija, joka käyttäytyy kilpailua rajoittavalla tavalla, voi kohtuudella odottaa, että sitä vastaan nostetaan kanne sen paikan tuomioistuimissa, jossa sen käyttäytyminen on vääristänyt terveen kilpailun sääntöjä (tuomio 29.7.2019, Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, 34 kohta).

- 16 Unionin tuomioistuin kehitti oikeuskäytäntöään tuomiossaan Volvo ym, C-30/20, todetessaan, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että markkinoilla, joihin hyödykkeiden hinnoittelua ja hintojen korottamista koskevat kollusiiviset yhteistoimintajärjestelyt ovat vaikuttaneet, on näiden SEUT 101 artiklan vastaisten järjestelyjen aiheuttamaan vahinkoon perustuvan korvauskanteen kansainvälisesti ja alueellisesti toimivaltainen käsittelemään vahingon ilmenemispaikan perusteella joko tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä yritys, joka katsoo kärsineensä vahinkoa, on hankkinut hyödykkeet, joihin nämä järjestelyt ovat vaikuttaneet, tai siinä tapauksessa, että yritys on tehnyt hankintoja useilla paikkakunnilla, tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä sillä on kotipaikka (tuomio 15.6.2021, Volvo ym., C-30/20, EU:C:2021:604, 43 kohta).
- 17 Unionin tuomioistuin totesi tuomiossaan Sumal, C-882/19, että yrityksen kilpailua rajoittavasta menettelytavasta vahinkoa kärsinyt voi nostaa vahingonkorvauskanteen erotuksetta sellaista emoyhtiötä vastaan, jolle komissio on määrännyt päätöksessä seuraamuksen tämän menettelytavan perusteella, tai kyseisen yhtiön sellaista tytäryhtiötä vastaan, jota kyseinen päätös ei koske, kun ne muodostavat yhdessä taloudellisen kokonaisuuden (tuomio 6.10.2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, 67 kohta). Silloin kun markkinat, joihin kilpailua rajoittava käyttäytyminen vaikuttaa, sijaitsevat sen jäsenvaltion alueella, jossa vahinkoa väitetään tapahtuneen, on katsottava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 alakohdan soveltamista varten vahingon ilmenemispaiikka sijaitsee tässä jäsenvaltiossa (tuomio 6.10.2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, 66 kohta).

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä unionin tuomioistuimelle koskevat peustelut

- 18 Kúrian mielestä vastauksen saaminen esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin on välttämätöntä sekä sen käsiteltävänä olevan riidan ratkaisemiseksi että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdan yhtenäisen tulkinnan ja soveltamisen kannalta. Ei ole olemassa tätä koskevaa vakiintunutta unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä eikä voida katsoa, että mahdollisista vastauksista ei vallitsisi minkäänlaista kohtuullista epäilyä (tuomio 6.10.1982, Sri CILFIT ym., 283/81, EU:C:1982:335, 21 kohta).
- 19 Nyt käsiteltävän asian tutkineen toisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan unkarilaisilla tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa tutkia emoyhtiön vireille

panemaa asiaa. Sen mielestä olisi oikeudenkäynnin taloudellisuuden ja tehokkuuden periaatteiden vastaista, jos unkarilaiset tuomioistuimet tutkisivat sellaisten yhtiöiden vahingonkorvausvaatimuksia, joiden kotipaikka on suurimmaksi osaksi ulkomailla ja jotka perustuvat moottoriajoneuvoista Unkarin ulkopuolella tehtyihin sopimuksiin. Kantajaa ei voida myöskään pitää kuorma-autojen välillisenä ostajana, eikä vahinko ole aiheutunut emoyhtiölle vaan sen tytäryhtiöille; emoyhtiölle voi aiheutua vain taloudellista vahinkoa, joka ei voi olla perustana sen paikkakunnan tuomioistuimen toimivallalle, jossa kyseisellä yhtiöllä on kotipaikka, sillä perusteella, että se olisi paikkakunta, missä vahinko sattui. Puolustaakseen toimivallan antamista unkarilaisille tuomioistuimille kantaja ei vetoa Unkarissa tehtyihin ostoihin vaan nojautuu konsernin taloudellisen toiminnan keskukseen ja taloudellisiin intresseihin, mikä ei ole tuomioistuimen toimivallan peruste asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdan nojalla.

- 20 On kiistatonta, että unionin tuomioistuin on kehittänyt oikeuskäytännössään taloudellisen kokonaisuuden doktriinin, jonka mukaan kilpailua rajoittavasta menettelytavasta vahinkoa kärsinyt voi nostaa vahingonkorvauskanteen jotain sellaista yhtiötä vastaan, joka on kyseisen konsernin jäsen. Kilpailuoikeuden tehokkaan täytäntöönpanon takaamiseksi vahinkoa kärsinyt voi siis nostaa vahingonkorvauskanteen erotuksetta sellaista emoyhtiötä vastaan, jolle Euroopan komissio on määrännyt päätöksessä seuraamuksen tämän menettelytavan perusteella, tai kyseisen yhtiön sellaista tytäryhtiötä vastaan, jota kyseinen päätös ei koske (tuomio 6.10.2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800).
- 21 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö on yhtenäinen myös siltä osin, että kartellin jäsenet eivät voi olla tietämättömiä siitä, että kyseisten tavaroiden ostajat ovat sijoittautuneet markkinoille, joihin kollusiiviset käytännöt vaikuttavat, ja näin ollen niiden on ennakoitavuutta koskevan vaatimuksen perusteella varauduttava siihen, että niitä vastaan voidaan nostaa kanne minkä tahansa asianomaisen jäsenvaltion alueella (tuomio 15.7.2021, Volvo ym., C-30/20, EU:C:2021:604, 38 ja 42 kohta).
- 22 Unionin tuomioistuin ei ole kuitenkaan antanut vielä ratkaisua siitä, onko taloudellisen kokonaisuuden doktriini asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdan tulkinnan yhteydessä sovellettavissa myös vahinkoa kärsineeseen osapuoleen.
- 23 Kúriakaan ei ole vielä antanut missään asiassa ratkaisua esitetystä kysymyksestä, vaikka siinä on vireillä useita asioita, joiden kohde on samankaltainen, joten se ei voi välttää vastaamista tähän.
- 24 Kúrian mielestä nyt käsiteltävälle asialle on ominaista, että alemmat tuomioistuimet ovat vastaajan esittämän toimivallan puuttumista koskevan väitteen perusteella määränneet asian käsittelyn raukeamisesta erityisesti sillä perusteella, että emoyhtiölle ei ollut aiheutunut vahinkoa ja että se ei voinut vedota tytäryhtiöilleen aiheutuneeseen vahinkoon välillisenä vahinkona. Vaikka

nämä kysymykset liittyvät asiakysymykseen, niihin vastaamista ei voida välttää, jotta kyetään määrittämään toimivaltainen tuomioistuin, koska alustava kysymys koskee sitä, voiko emoyhtiön kotipaikka olla perusteena unkarilaisten tuomioistuimen toimivallalle sillä perusteella, että se on asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu paikkakunta, missä vahinko sattui, eli voidaanko taloudellisen kokonaisuuden doktriinia soveltaa vastakohtaispäätelmänä ja millä tavoin sitä voidaan soveltaa.

- 25 Nyt käsiteltävän asian taustalle on myös tyypillistä, että sen ajanjakson aikana, jona Euroopan komission päätöksessä todettu kartelli toimi, kaikki tytäryhtiöt eivät olleet emoyhtiön omistuksessa, mistä syystä ne eivät kuuluneet myöskään konserniin, kun ne tekivät riidanalaiset ostot. Mikäli unionin tuomioistuin katsoisi, että emoyhtiön kotipaikka on oikeudellinen tekijä, jonka perusteella on mahdollista antaa tuomioistuimelle toimivalta tutkia sen tytäryhtiöille aiheutuneita vahinkoja koskevat vaatimukset sillä perusteella, että se on paikkakunta, missä vahinko sattui, tulee esiin kysymys siitä, onko merkitystä sillä, että kaikki yhtiöt eivät olleet emoyhtiön omistuksessa ajankohtana, jona vahinko sattui.

[– –]

Budapest, 7.6.2022.

[allekirjoitukset]

[– –]

TYÖASIAKIRJA